

ภาคผนวก

ก. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถโดยसार

ข. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารรถประจำทาง

ภาคผนวก ก

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถโดยसार

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถโดยसार พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535
- (2) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535
- (3) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2540
- (4) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550
- (5) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2551

มาตรา 4 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

“รถ” หมายความว่า รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก รถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร หน่วยงานราชการ และหมายความรวมถึงรถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าของรถ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในรถหรือผู้มีสิทธิครอบครองรถตามสัญญาเช่าซื้อ และหมายความรวมถึงผู้นำรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศเข้ามาใช้ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวด้วย

“ผู้ประสบภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรืออนามัยเนื่องจากอุบัติเหตุหรืออยู่ในทางหรือเนื่องจากสิ่งที่ยับหรือติดค้างในรถนั้น และหมายความรวมถึงทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัยซึ่งถึงแก่ความตายด้วย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายหรืออนามัยอันเกิดจากรถ

“ผู้ซึ่งอยู่ในรถ” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ในหรือบนหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งกำลังขึ้นหรือกำลังลงจากรถนั้นด้วย

“ค่าสินไหมทดแทน” หมายความว่า ค่าสูญเสียรายได้ ค่าสูญเสียอวัยวะ ค่าขาดความสามารถจากการใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ค่าทุพพลภาพและค่าเสียชีวิต ทั้งนี้ ตามรายการและจำนวนเงินที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เครื่องหมาย” หมายความว่า เครื่องหมายแสดงว่ามีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยจากรถตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ

“นายทะเบียน” หมายความว่า เลขานุการกองทุนหรือบุคคลซึ่งเลขานุการกองทุนมอบหมาย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

กองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ

มาตรา 7 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเงินจ่ายสำหรับค่าสินไหมแก่ผู้ประสบภัยจากรถ และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับการดำเนินการของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 8 กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับ โอนจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยตามกฎหมายว่าด้วยการ
คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถทั้งหมด

(2) เงินซึ่งได้รับการประกันความเสียหายตามมาตรา 15

(3) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(4) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาค

(5) เงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุน

(6) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน

(7) ดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นของสำนักงานกองทุนฯ เพื่อใช้ประโยชน์ตาม
วัตถุประสงค์ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

ในกรณีเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมา มีจำนวนเงินไม่พอสำหรับจ่ายค่าเสียหายขั้นต้นให้แก่ผู้ประสบภัย ให้คณะกรรมการกำหนดอัตราค่าประกันความเสียหายในปีถัดไปให้เหมาะสมกับค่าเสียหายขั้นต้นที่จะพึงคำนวณได้ในปีถัดไป

มาตรา 9 ในกรณีที่เงินของกองทุนตามมาตรา 8 เพิ่มขึ้นเกินกว่าสองเท่าของจำนวนเงินค่าเสียหายที่กองทุนได้จ่ายให้แก่ผู้ประสบภัย ซึ่งคำนวณจากอัตราเฉลี่ยในแต่ละรอบปี คณะกรรมการจะกำหนดให้นำเงินส่วนที่เกินนั้นไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ผู้ประกันความเสียหาย หรือเป็นส่วนลดค่าประกันความเสียหายแก่เจ้าของรถก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่เงินของกองทุนตามวรรคหนึ่ง เพิ่มขึ้นเกินกว่าสามเท่าของจำนวนเงินค่าเสียหายที่กองทุนได้จ่ายให้แก่ผู้ประสบภัยซึ่งคิดคำนวณจากอัตราเฉลี่ยในรอบสามปี คณะกรรมการจะกำหนดให้นำเงินส่วนที่เกินจากจำนวนสองเท่านั้นส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินก็ได้

มาตรา 10 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและต้องไม่เกินร้อยละ 5 และค่าใช้จ่ายตามภาระผูกพันของกองทุนให้จ่ายจากเงินกองทุน ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด 2

คณะกรรมการ

มาตรา 11 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ” ประกอบด้วย

- (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ
- (2) ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิ
- (3) ผู้แทนองค์กรเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวนสามคน

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งคณะกรรมการตาม (2) (3) สรรหาและเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้าน การประกันภัย เศรษฐศาสตร์ การแพทย์ สังคมศาสตร์หรือกฎหมาย

ให้เลขาธิการสำนักงานกองทุนฯ เป็นกรรมการและเลขานุการ และอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ คนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกรรมการตาม (3) ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานกองทุนฯ ประกาศกำหนด

มาตรา 12 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 11 (4) ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการ ที่ปรึกษา หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(2) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

(3) ผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่มีประโยชน์ขัดแย้งกับกองทุน เว้นแต่เป็นผู้ถือหุ้นเพื่อประโยชน์ในการลงทุน โดยสุจริตในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นว่านั้น หรือเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัดที่กองทุนเป็นผู้ถือหุ้น โดยการมอบหมายของคณะกรรมการ

มาตรา 13 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรเอกชนตามมาตรา 11 (3) และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 11 (4) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกัน ไม่ได้

หมวด 3

สำนักงานกองทุนเงิน ใหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ

มาตรา 14 ให้มีสำนักงานคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถภาคบังคับ ขึ้นในกรมบัญชีกลาง เพื่อบริหารกองทุนและดำเนินการในกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(2) เสนอความเห็น ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าว

(3) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(4) จัดทำงบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินกองทุน และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอคณะกรรมการ

(5) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

สำนักงานอาจจัดสรรเงินกองทุนไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนเงินค่าประกันความเสียหายที่ส่งเข้ากองทุนแต่ละปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานและค่าใช้จ่ายอื่นของสำนักงาน

การเบิกจ่าย การเก็บรักษา การจัดการกองทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและอัตราค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการและค่าใช้จ่ายอื่นของสำนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด 3

การประกันความเสียหาย

มาตรา 15 เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัย

อัตราค่าประกันความเสียหาย ให้กำหนดตามชนิด ประเภท และขนาดของรถที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่ไม่ได้จัดให้มีการประกันความเสียหาย

มาตรา 17 เจ้าของรถหรือผู้ใช้รถต้องเก็บรักษาหลักฐานแสดงการมีประกันความเสียหายตามมาตรา 21 ไว้ให้พร้อมที่จะแสดงต่อเจ้าพนักงานได้ทุกเวลาที่ใช้รถ เว้นแต่กรณีรถคันดังกล่าวได้จดทะเบียนหรือชำระภาษีประจำปีสำหรับรถแล้ว

มาตรา 18 การรับจดทะเบียนรถยนต์หรือการต่อทะเบียนรถประจำปีตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ให้นำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตรวจสอบการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยตามมาตรา 15 ก่อนจะรับจดทะเบียนหรือเสียภาษีประจำปีด้วย

มาตรา 19 ในกรณีที่รถยังไม่ได้จัดให้มีการประกันความเสียหายหรือครบกำหนดระยะเวลาการประกันความเสียหายแล้วแต่กรณี ให้กรมการขนส่งทางบก มีหน้าที่เรียกชำระเงินการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยจากรถซึ่งใช้รถ หรือมีรถเพื่อใช้ และให้นำส่งเข้ากองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานเพื่อรับชำระค่าประกันความเสียหายของกรมการขนส่งทางบกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามอัตราที่ได้ตกลงกับคณะกรรมการ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละหนึ่งต่อปีของจำนวนเงินที่ได้รับจากเจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ที่ได้ชำระให้กองทุน

หมวด 4

การจ่ายค่าสินไหมทดแทน

มาตรา 20 เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ผู้ประสบภัย ให้ผู้ประสบภัยมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน

การขอรับค่าสินไหมทดแทน ให้ผู้ประสบภัยหรือทายาทโดยธรรมแจ้งขอรับต่อสำนักงานกองทุนฯ ภายใน 180 วันนับแต่วันที่เกิดเหตุหรือทราบความเสียหายและให้สำนักงานกองทุนฯ จ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้องขอภายใน 30 วันนับแต่วันที่ยื่นคำร้องขอ

หลักฐานการขอรับค่าสินไหมทดแทน จำนวนเงินค่าสินไหม และวิธีการจ่ายค่าสินไหมให้แก่ผู้ประสบภัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 21 ผู้ประสบภัยจากรถมีสิทธิการรักษาพยาบาลตามสิทธิที่มีในระบบหลักประกันตามที่ผู้ประสบภัยมีอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานในการรักษา

มาตรา 22 การได้รับค่าสินไหมจากกองทุนตามมาตรา 20 หรือมาตรา 21 ไม่ตัดสิทธิผู้ประสบภัยที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 23 ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้ประสบภัยในกรณีดังต่อไปนี้ และผู้ประสบภัยไม่อาจขอรับค่าสินไหมจากกองทุน เนื่องจากเจ้าของรถที่มีได้จัดให้มีการประกันความเสียหายไว้ ให้กองทุนมีหน้าที่จ่ายให้ผู้ประสบภัยเสมือนรถที่จัดให้มีประกันความเสียหาย

- (1) เจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายมิได้จัดให้มีการประกันความเสียหายไม่ยอมจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ประสบภัย หรือจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวน
- (2) ขณะเกิดเหตุ รถที่ก่อให้เกิดความเสียหายมิได้อยู่ในความครอบครองของเจ้าของรถเพราะเหตุที่รถนั้นได้ถูกยกออก น้อ โกง กรร โขก ลักทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ และเจ้าของรถได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

(3) ไม่มีผู้แสดงตนเป็นเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และรถนั้นไม่ได้จัดให้มีการประกันความเสียหาย

(4) มีความเสียหายเกิดแก่ผู้ประสบภัย และรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นหลบหนีไปหรือไม่อาจทราบได้ว่ารถคันใดก่อให้เกิดความเสียหาย

(5) ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้ประสบภัยนั้นเกิดจากรถตามที่ไม่ได้เอาประกัน

การขอรับค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง ต้องมีบันทึกประจำวันจากสถานีตำรวจใบรับรองแพทย์ใบรับรองการทพพลภาพ และใบมรณะบัตรในกรณีเสียชีวิตมาแสดง

มาตรา 24 ให้กองทุนจ่ายค่าสินไหมให้ผู้ประสบภัยให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ความรับผิดชอบ

ให้ถือว่าค่าสินไหมตามพระราชบัญญัตินี้เป็นส่วนหนึ่งของเงินค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หมวด 5

นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 25 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในอาคารสถานที่ในระหว่างเวลาทำการ และมีหนังสือเรียกผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ สืบเอกสาร หรือวัตถุที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่ผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง และให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

บัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 26 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 6

บทกำหนดโทษ

มาตรา 27 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 15 หรือมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 28 ผู้ใดปลอมเครื่องหมายตามมาตรา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา 29 ผู้ใด

(1)ไม่มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานหรือสิ่งใดตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ตามมาตรา 25 โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือ

(2)ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 25

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 30 ผู้ใดยื่นคำขอรับชดใช้ค่าเสียหายขั้นต้นตามพระราชบัญญัตินี้ โดยทุจริต หรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จเพื่อขอรับค่าเสียหายขั้นต้นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 31 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้นายทะเบียนมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารรถประจำทาง

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารรถประจำทาง พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“รถโดยสารประจำทาง” หมายถึง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารเพื่อสินจ้าง ตามเส้นทางที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกำหนด

“ผู้โดยสารรถโดยสารประจำทาง” หมายถึง ผู้ใช้บริการรถโดยสารประจำทางโดยชำระค่าบริการตามที่กำหนด

“ค่าโดยสาร” หมายถึง ค่าบริการผู้ให้บริการรถโดยสารประจำทางโดยชำระค่าบริการตามที่กำหนด

“ผู้ประกอบการรถประจำทาง” หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่ดำเนินการประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทาง ได้แก่ ผู้ได้รับใบอนุญาตฯ และ/หรือผู้ประกอบการร่วม

“มาตรฐานรถ” หมายถึง ลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารตามกฎหมายกระทรวงคมนาคม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2524) คือ

มาตรฐาน 1 หมายถึง รถปรับอากาศพิเศษ รวมถึงรถชั้นครึ่ง และรถสองชั้นปรับอากาศพิเศษ ซึ่ง

ไม่มี ที่ยื่น มีที่เตรียมอาหารและเครื่องคั่ว มีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ มีห้องสุขภัณฑ์และที่เก็บสัมภาระ

มาตรฐาน 2 หมายถึง รถปรับอากาศที่มีที่นั่งผู้โดยสารเกิน 30 ที่นั่ง มีที่ยื่นหรือไม่มีก็ได้ ที่เตรียมอาหารและเครื่องคั่วมีหรือไม่มีก็ได้ ที่เก็บสัมภาระ อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์มีหรือไม่มีก็ได้ ห้องสุขภัณฑ์ไม่มี รวมถึงรถตู้ปรับอากาศด้วย

มาตรฐาน 3 แบ่งออกเป็น 2 มาตรฐานย่อย ดังนี้

มาตรฐาน 3 (ข) หมายถึง รถธรรมดาที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ มีที่นั่งผู้โดยสารเกิน 30 ที่นั่ง มีที่ยื่นหรือไม่มีก็ได้ ที่เตรียมอาหารและเครื่องคั่วไม่มี ห้องสุขภัณฑ์ไม่มี ที่เก็บสัมภาระมีหรือไม่มีก็ได้ กรณีนี้ให้รวมถึงรถตู้ไม่ปรับอากาศด้วย

มาตรฐาน 3 (ค) หมายถึง รถที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ลักษณะรถเป็นรถสองแถว ที่เตรียมอาหารและเครื่องคั่วไม่มี ห้องสุขภัณฑ์และที่เก็บสัมภาระไม่มี

หมวด 1

สิทธิของผู้โดยสารรถประจำทาง

มาตรา 4 ผู้โดยสารรถประจำทางย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้

- 1) สิทธิ ที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพเกี่ยวกับบริการรถโดยสาร รวมทั้งความคุ้มครองตามกฎหมายมีประกันภัยที่ถูกต้องเป็นจริง ครบถ้วน
- 2) สิทธิ ที่จะได้รับความเป็นธรรมในด้านสัญญา และราคาค่าบริการ และปฏิบัติตามมาตรฐานการบริการตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้โดยสาร
- 3) สิทธิ ในการเลือกใช้บริการรถโดยสารด้วยความสมัครใจ และปราศจากการชักจูงอันไม่เป็นธรรม
- 4) สิทธิ ที่จะได้รับความปลอดภัยในทุกๆด้านจากการใช้บริการรถโดยสาร

5) สิทธิ ที่จะได้รับการบริการจากรถโดยสารและผู้ให้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน

6) สิทธิ ในการร้องเรียน หรือฟ้องร้องเพื่อให้ผู้ให้บริการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหา เยียวยา หรือชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้น

7) สิทธิ ที่จะได้รับการชดใช้ความเสียหายทั้งทางร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิ อื่นๆที่ถูกละเมิด

8) สิทธิ ที่จะได้รับการชดใช้ความเสียหายจากการประกันภัยโดยไม่มีการประวิงเวลา หรือ บังคับให้ประนีประนอมยอมความ

9) สิทธิ ที่จะได้รับการชดใช้ความเสียหายด้วยหลักแห่งพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

10) สิทธิ ที่จะรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของตนและผู้อื่น

ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นๆ หรือพระราชบัญญัติบัญญัติไว้

มาตรา 5 ผู้โดยสารย่อมมีสิทธิได้รับการบริการและมีหน้าที่ชำระค่าโดยสารตามที่ ผู้ประกอบการขนส่งรถโดยสารประจำทางได้โฆษณาและประชาสัมพันธ์ไว้และที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของกรมการขนส่งทางบก องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ และบริษัท ขนส่ง จำกัด

มาตรา 6 พนักงานขับรถและพนักงานประจำรถโดยสารรถประจำทางต้องให้บริการที่มี มาตรฐานตามกำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของกรมการขนส่งทางบก องค์การขนส่ง มวลชนกรุงเทพ และบริษัท ขนส่ง จำกัด

มาตรา 7 ในการที่ผู้โดยสารมีความประสงค์จะเลื่อนเวลาโดยสารรถประจำทาง ผู้โดยสารมีสิทธิ ที่จะได้รับค่าโดยสารคืนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

มาตรา 8 ในกรณีที่รถโดยสารประจำทางประสบอุบัติเหตุในระหว่างเดินทาง ผู้ประกอบการ ขนส่งจะต้องจัดหาที่พัก และอาหาร รวมทั้งจัดหารถโดยสารคันใหม่เพื่อให้บริการ พร้อมทั้งชดใช้ ค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

มาตรา 9 ผู้ประกอบการขนส่งต้องจัดให้ผู้โดยสารที่มีความพิการทั้งทางสายตาและการเคลื่อนไหวได้โดยสารรถประจำทางและจัดให้มีที่นั่ง โดยเฉพาะโดยไม่ถือปฏิบัติ

มาตรา 10 ในกรณีที่ผู้โดยสารรถประจำทางมีข้อขัดแย้งในเรื่องการบริการ ค่าเสียหาย การชดเชยให้แก่ผู้โดยสารตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ หรือต้องการร้องทุกข์เกี่ยวกับการบริการ ผู้โดยสารรถประจำทางมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้โดยสารรถประจำทาง

มาตรา 11 ถ้าความเสียหายอันเกิดจากอุบัติเหตุของรถโดยสารประจำทางเป็นผลมาจากความง้อหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ประกอบธุรกิจขนส่งผู้โดยสาร พนักงานขับรถและหรือพนักงานอื่นๆประจำรถโดยสารประจำทาง อันได้แก่ สภาพรถโดยสารประจำทาง การบรรทุกผู้โดยสารเกินอัตรา ความบกพร่องของพนักงานขับรถ เป็นต้น เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ผู้กระทำละเมิดจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร

การกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจกำหนดได้ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด แต่ถ้าค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดมีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด

มาตรา 12 ในกรณีที่มีอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้โดยสารรถประจำทางหรือประชาชนจำนวนมาก รวมทั้งการถูกร้องเรียนในพฤติกรรมเดียวกันเป็นจำนวนมากและผู้ประกอบการขนส่งผู้โดยสารไม่ปรับปรุงข้อบกพร่องนั้น ผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้โดยสารรถประจำทางเพื่อขอให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ หรือบริษัท ขนส่ง จำกัดพิจารณายกเลิกสัมปทานการเดินรถโดยสารประจำทาง

หมวด 2

คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้โดยสารรถประจำทาง

มาตรา 13 คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้โดยสารรถประจำทางประกอบด้วย

- (1) อธิบดีกรมการขนส่งทางบก หรือตัวแทน เป็นประธาน
- (2) ตัวแทนจากองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
- (3) ตัวแทนจากบริษัท ขนส่ง จำกัด
- (4) ตัวแทนจากสมาคมคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน 3 คน
- (5) ตัวแทนจากผู้ประกอบการขนส่ง จำนวน 3 คน
- (6) ข้าราชการกรมการขนส่งระดับ 6 เป็นเลขานุการ

มาตรา 14 คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้โดยสารรถประจำทางมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ และประกาศคำสั่ง เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) พิจารณาและวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนของผู้โดยสารรถ โดยสารประจำทาง
- (3) คณะอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการ

มอบหมาย

- (4) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด 3

หน้าที่ของผู้ประกอบการขนส่งรถโดยสารประจำทาง

มาตรา 15 ผู้ประกอบกิจการรถประจำทางมีหน้าที่ต้องตรวจตรา ซ่อมบำรุงรถโดยสารประจำทางให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดีก่อนนำรถโดยสารให้บริการรับขนส่งผู้โดยสาร

มาตรา 16 ผู้ประกอบกิจการรถประจำทางจะต้องจัดให้มีบริการเสริมแก่ผู้โดยสารตามที่ตนได้โฆษณาไว้ ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีบริการเช่นนั้นได้จะต้องลดค่าโดยสารลงตามส่วน

มาตรา 17 ผู้ประกอบกิจการรถประจำทางจะต้องให้รถโดยสารประจำทางออกเดินทางตามที่กำหนดไว้ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถออกเดินทางตามที่กำหนดไว้ได้ ก็ให้คืนค่าโดยสารพร้อมค่าเสียหาย หรือมีเช่นนั้นต้องจัดการโดยสารคนใหม่ให้ผู้โดยสารเดินทางโดยมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ารถโดยสารคันดังกล่าว

มาตรา 18 ผู้ประกอบกิจการรถประจำทางต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่กำหนดไว้ในระเบียบ เพื่อให้ผู้โดยสาร ณ สถานีขนส่ง , บนรถประจำทาง และในสื่อต่างๆตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

มาตรา 19 ผู้ประกอบการขนส่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารรถประจำทาง รวมทั้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้โดยสารรถประจำทาง

หมวด 4

บทกำหนดโทษ

มาตรา 20 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 มาตรา 8 หรือมาตรา 9 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 21 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 18 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 22 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้โดยสารรถประจำทางต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี